

Protokół z posiedzenia
Komisji Dialogu Obywatelskiego ds. Środowiska
25.01.2023 w trybie zdalnym

OBECNI na posiedzeniu (skład zmienny, część osób wychodziła po omówieniu danego tematu)

Członkowie KDO

1. Towarzystwo na Rzecz Ochrony Przyrody – Mariusz Waszkiewicz
2. Stowarzyszenie na Rzecz Ochrony i Rozwoju Dębnik – Jolanta Kapica
3. Fundacja Aeris Futuro –Joanna Mieszkowicz
4. Małopolskie Towarzystwo Ornitologiczne – Kazimierz Walasz
5. Stowarzyszenie Armatorów i Inwestorów Dorzecza Wisły – Aleksander Staszczak
6. Stowarzyszenie Zielone Kliny – Małgorzata Mucha
7. Fundacja Otwarty Plan – Małgorzata Małochleb
8. Stowarzyszenie „Nasza Olszanica” – Tomasz Fiszer
9. Stowarzyszenie na Rzecz Toń – Alicja Żeńczykowska
10. Fundacja Dzika Klinika – Centrum Pomocy dla Dzikich Zwierząt – Joanna D. Wójcik
11. Stowarzyszenie Zielone Swoszowice – z up. Tomasz Fiszer
12. Stowarzyszenie Kraków dla Mieszkańców – Joanna Kądziołka
13. Fundacja Dzieci w Naturę – z up. Tomasz Fiszer
14. Fundacja Akcja dla Dzikich Zwierząt – Karolina Ptak
15. Wydział Kształtowania Środowiska Urzędu Miasta Krakowa – Aleksandra Rudy, Małgorzata Owsiany

Goście

1. Wydział Gospodarki Komunalnej i Klimatu UMK – Violetta Zyguła
2. Zarząd Zieleni Miejskiej – Przemysław Szałko
3. Wydział Kształtowania Środowiska UMK –Jolanta Sendur
4. MPO - Marek Kabaciński Wiceprezes Zarządu
5. Trafin Oil – Dominika Kaletova i Agnieszka Kozieł
6. Stowarzyszenie Drwinka – Agnieszka Mędrek
7. Fundacja Przestrzeń do życia – Łucja Kucmin-Węglarczyk

Skład prezydium Komisji Dialogu Obywatelskiego ds. Środowiska w roku 2023:

1. Tomasz Fiszer, Stowarzyszenie Nasza Olszanica – Przewodniczący Komisji,
2. Jolanta Kapica, Stowarzyszenie na Rzecz Ochrony i Rozwoju Dębnik - Wiceprzewodnicząca Komisji,
3. Joanna Wójcik, Fundacja Dzika Klinika – Centrum Pomocy dla Dzikich Zwierząt – Sekretarz Komisji.

Plan posiedzenia KDO ds. Środowiska w dniu 25.01.2023 w trybie zdalnym:

1. Sprawozdanie z działalności KDO ds. Środowiska w roku 2022.
2. Wybór kierownictwa KDO ds. Środowiska na rok 2023.
3. Ekoprojekt: Segreguj olej. Segregacja zużytego oleju jadalnego w gospodarstwach domowych.
4. Przedstawienie projektu uchwały Rady Miasta Krakowa w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego „Słona Woda”.
5. Wolne wnioski. Sprawy bieżące.

Informacje organizacyjne:

Poinformowano, że spotkanie jest nagrywane.
Sprawdzono obecność i przywitano gości.
Przedstawiono plan posiedzenia.

Przebieg spotkania:

Ad. 1. Sprawozdanie z działalności KDO ds. Środowiska w roku 2022.

Tomasz Fiszer przedstawił sprawozdanie z działalności KDO ds. Środowiska za rok 2022. Streszczenie sprawozdania: KDO odbyła 5 posiedzeń, podjęła 19 uchwał (w tym 5 w trybie zdalnym-obiegowym).

Ad. 2. Wybór kierownictwa KDO ds. Środowiska na rok 2023.

Zaproponowano skład Prezydium KDO na rok 2023, wszyscy kandydaci zgodzili się kandydować, nie zgłoszono sprzeciwu przeciwko żadnej z kandydatur. Następnie przeprowadzono głosowanie nad nowym Prezydium KDO.

Wyniki Głosowania:

Głosowanie nad uchwałą Nr 2/2023

Głosowanie nad kandydaturą na Przewodniczącego – Tomasz Fiszer

Głosów za: 11

Głosów przeciw: 0

Głosów wstrzymujących się: 1

Uchwała została przyjęta.

Głosowanie nad uchwałą Nr 3/2023

Głosowanie nad kandydaturą na Wice-przewodniczącą – Jolanta Kapica

Głosów za: 11

Głosów przeciw: 0

Głosów wstrzymujących się: 1

Uchwała została przyjęta.

Głosowanie nad uchwałą Nr 4/2023

Głosowanie nad kandydaturą na Sekretarza – Joanna D. Wójcik

Głosów za: 11

Głosów przeciw: 0

Głosów wstrzymujących się: 1

Uchwała została przyjęta.

Skład prezydium Komisji Dialogu Obywatelskiego ds. Środowiska w roku 2023:

Tomasz Fiszer, Stowarzyszenie Nasza Olszanica – Przewodniczący Komisji,

Jolanta Kapica, Stowarzyszenie na Rzecz Ochrony i Rozwoju Dębnik – Wiceprzewodnicząca Komisji,

Joanna Wójcik, Fundacja Dzika Klinika – Centrum Pomocy dla Dzikich Zwierząt – Sekretarz Komisji.

3. Ekoprojekt: Segreguj olej. Segregacja zużytego oleju jadalnego w gospodarstwach domowych.

Joanna Kądziołka – temat ten pojawił się w zeszłym roku, ponieważ zgłosiły się do nas koordynatorki projektu dot. segregacji oleju w gospodarstwach domowych. Firma Trafin Oil, prowadząca projekt oferuje wystawianie koszy na olej, gmina płaci od kosza 1 zł i mieszkańcy mogliby składować oleje w tych kontenerach. Mieszkańcy mają obowiązek oddawać zużyty olej spożywczy do PSZOK-ów [Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych]. Niestety ludzie wylewają oleje do kanalizacji, zapychając ją w ten sposób. Niestety Wydział Gospodarki Komunalnej Krakowa ani MPO, nie jest zainteresowane współpracą z Firmą Trafin Oil. Mamy dwa PSZOKi w Krakowie i większość mieszkańców nie odwozi tam zużytego oleju. Kraków powinien postawić na gospodarkę odpadami w obiegu zamkniętym. Gmina nie chce podjąć współpracy, nawet jeśli trzeba by przeprowadzić przetarg, do którego stanęłyby też inne firmy.

Dominika Kaletova – w ramach firmy Trafin Oil wdrażamy w Polsce od roku 2021 projekt „Segreguj olej”. Na rynku polskim jesteśmy od ponad 15 lat i jesteśmy ekspertami w odbiorze olejów jadalnych z lokali gastronomicznych (jest ustawa, która do tego zobowiązuje lokale). Niestety nie ma jeszcze ustawy zobowiązującej mieszkańców do segregowania oleju, dlatego jest on wylewany do kanalizacji, stwarzając problem w oczyszczalniach ścieków i niszcząc kanalizację. Ustawa wymagająca segregacji oleju będzie niedługo obowiązywać też w Polsce (już obowiązuje na Słowacji i w Czechach). Wdrażamy projekt już teraz, bo proces edukacji wzgl. segregacji odpadów jest bardzo długotrwały. Po podpisaniu umowy z miastem my rozmieszczamy pojemniki, w miejscach wskazanych przez gminę (1 pojemnik na 1000 mieszkańców). Potem zajmujemy się kampanią edukacyjną i reklamową (ulotki, plakaty, warsztaty edukacyjne dla dzieci itp.) przez cały czas obowiązywania umowy. Efekty kampanii edukacyjnej widoczne będą dopiero za 10-15 lat [dlatego trzeba zacząć już teraz].

Tomasz Fiszer – jakie są dalsze losy zebranego oleju i jak to wygląda w Czechach?

Dominika Kaletova – my jesteśmy firmą międzynarodową, nasza matka firma jest firmą czeską, gdzie znajduje się też fabryka (w Boguminie), tam wszystkie oleje są zwożone i przetwarzane na biopaliwo drugiej generacji. Nasza fabryka jest w stanie poddać też recyklingowi plastik (butelki PET), do których zlewane są oleje. Mamy kierowców w całej Polsce, którzy zbierając olej z lokali gastronomicznych, odbierają też olej zbierany przez mieszkańców.

Małgorzata Małochleb – czy nie jest lepszą opcją wyrzucanie oleju do kompostownika?

Dominika Kaletova – wylewając olej do kompostownika, zabijamy bakterie odpowiedzialne za proces przemiany materii organicznej. Podobnie nie jest dobrym sposobem zlewanie oleju do butelek pet i wyrzucanie ich do odpadów zmieszanych.

Małgorzata Małochleb – a co z emisją spalin z transportowania oleju do Czech?

Dominika Kaletova – łączymy transport olei gastronomicznych z odbiorem olei z pojemników dla mieszkańców. Dopiero całkowicie napełnione auta jadą z olejem do Czech.

Violetta Zyguła – potwierdzam, że olej z gospodarstw domowych można oddać do PSZOKu, co do przetargu to Gmina Uchwałą Rady Miasta Krakowa powierzyła w 2012 roku MPO zadani własne gmin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Miejskiej Kraków, MPO też odpowiada za przeprowadzenie przetargu na gospodarkę odpadami w mieście, obecny przetarg obowiązuje do 2025 roku, czy można go rozszerzyć i wprowadzić nowy element, proszę o wypowiedź MPO.

Marek Kabaciński – w naszym ustawodawstwie nie ma obowiązku utylizacji oleju, ale w naszych PSZOKach można zostawić taki olej. Mamy zintegrowany system gospodarki odpadami w Krakowie, bo miasto chce mieć kontrolę nad stopniem recyklingu. Stopień odzysku i recykling powinien być notowany na konto miasta, a nie na konto firmy zewnętrznej. Kto będzie odpowiadał za czystość pojemników na olej i ich naprawę? Czy miasto będzie ponosić te koszty, a zyski z oleju będą szły dla firmy? Jeśli olej trafi do odpadów zmieszanych, to idzie razem z nimi do spalenia, dając odzysk energii.

Tomasz Fiszer – czy Gmina i MPO podejmie ten temat, choćby w wymiarze edukacji?

Marek Kabaciński – tak, edukację prowadzimy na bieżąco, edukujemy 20 tys. dzieci rocznie. Zakres programu edukacji dostosowujemy na bieżąco. Gorzej jest ze świadomością ekologiczną w praktyce. Chcieliśmy stworzyć 8-10 PSZOKów w Krakowie i sami mieszkańcy to zablokowali. Dlatego stworzyliśmy program odbioru elektroniki i odzieży bezpośrednio od mieszkańców. Może w ten sposób można by zorganizować zbiórkę olejów. W interesie gminy jest samodzielnie segregować własne odpady, aby budować wysoki wskaźnik poziomu odzysku i recyklingu odpadów i nie płacić kar za zbyt niski wskaźnik. Interes gminy powinien być zabezpieczony.

Tomasz Fiszer – planowany do budowy PSZOK na terenie Olszanicy ulokowano na terenie cennym przyrodniczo, dlatego mieszkańcy go zablokowali, teraz jest tam użytek ekologiczny. System odbioru odpadów bezpośrednio od mieszkańców dobrze się sprawdza, lepiej, niż budowa wielkich inwestycji [PSZOKów]. Brakuje mi podejścia strategicznego, czyli zaangażowania miasta w edukację mieszkańców względem zagospodarowywania odpadów.

Joanna Kądziołka – potwierdzam, że mieszkańcy protestują, bo nie wiedzą, nikt im nie wytłumaczył, po co np. budować PSZOKi. Poziom recyklingu w Krakowie jest zastraszająco niski, bo zmieniły się sposoby jego naliczania. Prosiłabym, aby rozpocząć dyskusję na temat odzyskiwania olejów jadalnych z gospodarstw domowych w Krakowie.

Marek Kabaciński – zgadzam się, że taka inicjatywa jest cenna, nawet jeśli odzysk oleju nie będzie wielki. Na edukację też potrzeba pieniędzy, aby była skuteczniejsza. Poziom wskaźnika odzysku recyklingu zmienił się w całej UE i jest niski w wielu gminach, bo tak jest skonstruowany wskaźnik, potrzeba wiele środków finansowych, aby go spełnić. Dawniej wskaźnik był liczony od zebranych odpadów, a teraz liczony jest od rzeczywiście odzyskanych materiałów (bo niektóre odpady nie nadają się do recyklingu). Wiele krajów apeluje o modyfikację wskaźnika do KE, aby dać więcej czasu i więcej pieniędzy na

dostosowanie się do nowych norm. Przydałaby się biofermentownia w Krakowie, ale zapewne nie jest to do zrobienia, bo będą protesty mieszkańców, nawet jeśli to będzie technologia na najwyższych standardach.

Mariusz Waszkiewicz – podniesienie % odzysku recyklingu ma na celu ochronę środowiska, a MPO skupia się tylko na wypełnieniu wymogów recyklingu, a nie na ochronie środowiska. Spalanie butelek PET nie jest działaniem proekologicznym, pytanie oczywiście co firma zbierająca olej będzie robić z wywiezionymi butelkami PET.

Tomasz Fiszer – PSZOKi nie są trudnym tematem w sensie technologicznym i lokalizacyjnym, tylko ważna jest odpowiednia strategia, aby nie lokować PSZOKów na terenach cennych przyrodniczo i prowadzić w sposób odpowiedni konsultacje społeczne w tym temacie. Jeśli właściwa edukacja mieszkańców zaszkodzi, to i wskaźniki pójść do góry.

Małgorzata Mucha – w Polsce nie ma żadnych przepisów dotyczących zapachów, odorów, stąd niepokój mieszkańców, a mamy taki problem w Krakowie (na Rybitwach, przy Garbarni itp.).

Dominika Kaletova – projekt Segreguj olej, to projekt ekologiczny, a nie biznes, my to robimy dla gminy za darmo, my płacimy kierowców, edukację itp. Na razie na tym nie zarabiamy (nawet w ciągu 10-15 lat nic nie zarobimy). Projekt umowy dla miasta nie jest skonstruowany jako usługa, ale kampania. Butelki po oleju są poddane recyklingowi i powstały produkt jest skupowany przez firmy czeskie.

Joanna D. Wójcik – kto więc finansuje projekt, to są środki unijne?

Dominika Kaletova – projekt „Segreguj olej” działa pod firmą Trafin Oil, ubiegaliśmy się o dotacje z województw, ale nie otrzymaliśmy, więc firma pokrywa koszty projektu z zarobków na przetwarzaniu oleju z restauracji.

Joanna Kądziołka – uważam, że odbiór oleju można wliczać do poziomu recyklingu, mimo że odbiera je firma zewnętrzna.

Tomasz Fiszer podsumował temat.

Ad. 4. Przedstawienie projektu uchwały Rady Miasta Krakowa w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego „Słona Woda”.

Mariusz Waszkiewicz – zajmujemy się sprawą Słonej Wody ponad 10 lat, UJ proponował objęcie terenu ochroną włącznie z lasem, który został wycięty pod budowę szpitala. Teraz teren jest pomniejszony, celem ochrony jest zachowanie stawów, źródlisk, muraw napiaskowych.

Celem ustanowienia użytku jest zachowanie ekosystemu wodnego, źródlisk oraz zbiorowisk szuwarowych, muraw napiaskowych i drzewostanów stanowiących siedlisko i miejsce rozrodu chronionych gatunków zwierząt.

Użytek ekologiczny obejmie otoczenie cennych przyrodniczo stawów (m.in. ze względu na miejsce lęgowe płazów) oraz zadrzewienie leśne.

Teren proponowanego użytku ekologicznego jest miejscem występowania, rozrodu i gniazdowania chronionych gatunków zwierząt objętych ochroną na mocy Ustawy o

ochronie przyrody, Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt.

Na terenie proponowanego użytku znajdują się dwa stawy będące miejscem rozrodu 8 gatunków płazów. Wszystkie płazy objęte są ochroną na mocy Ustawy o ochronie przyrody i Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt. Występujące tutaj traszka grzebieniasta i kumak nizinny wymienione są w załączniku II Dyrektywy Siedliskowej Unii Europejskiej (załącznik II zawiera gatunki roślin i zwierząt będące przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, których ochrona wymaga wyznaczenia specjalnych obszarów ochrony), W załączniku IV dyrektywy wymienione są występujące tutaj: traszka grzebieniasta, kumak nizinny, żaba moczarowa, żaba jeziorkowa, rzekotka drzewna.

Na terenie użytku stwierdzono występowanie min. 5 gatunków nietoperzy, w tym rozród mopka zachodniego - gatunku z zał. II Dyrektywy Siedliskowej.

Teren powinien być chroniony ze względu na wartości przyrodnicze i krajobrazowe oraz na konieczność ochrony źródeł i zachowania korytarza ekologicznego.

Przedstawiciel WKŚ UMK przedstawił projektowany użytek ekologiczny Słona Woda (podstawy prawne powołania, charakterystykę, granice, zasady gospodarowania, zakazy).

Jolanta Sendur – konsultacje społeczne [w sprawie użytku] będą prowadzone od 13 lutego do 3 marca 2023, dlatego prezentujemy projekt uchwały użytku teraz, ponieważ potrzebna jest uchwała KDO w sprawie użytku do przedstawienia w dniu 13 lutego Krakowskiej Radzie Działalności Pożytku Publicznego. Dlatego prosimy o podjęcie uchwały przez KDO przed 13 lutego. W ramach konsultacji planujemy spotkania z mieszkańcami, dyżury telefoniczne i stacjonarne. Raport z konsultacji przekazujemy Radzie Miasta i oni podejmują kroki w sprawie użytku.

Tomasz Fiszer – podejmiemy tę uchwałę w trybie zdalnym.

Jolanta Kapica – przedstawiciel KDO powinien być na posiedzeniu Rady Pożytku Publicznego w dniu zajmowania się użytkowaniem Słona Woda.

Jolanta Sendur – Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia UMK zajmuje się kontaktami z Radą Pożytku Publicznego i do nich należy się zwrócić z tą kwestią.

Łucja Kucmin-Węglarczyk – jako członek Krakowskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego, jesteśmy otwarci na tego typu spotkania [z KDO].

Kazimierz Walasz – amatorski połów ryb powinien być zakazany na terenie wszystkich zbiorników zarządzanych przez UMK, również na stawach w Słonej Wodzie, ze względu na ochronę ptaków wodnych.

Jolanta Sendur – zgodnie z rekomendacjami GDOŚ, jeśli przepisujemy zapisy uchwały dotyczące użytków ekologicznych, musimy zacytować zapisy bez ich modyfikacji.

Mariusz Waszkiewicz – ustawa mówi o tym, że wprowadza się zapisy wybrane spośród wskazanych w ustawie, więc to zależy od interpretacji prawnej. Z punktu widzenia wędkarskiego stawy w Słonej Wodzie nie są atrakcją. Natomiast kluczowe jest w tej sprawie prawo własności, gdyż wędkowanie wymaga zgody właściciela. Obecnie są to nieruchomości prywatne. Jeżeli gmina wykupi nieruchomości to problemu z wędkowaniem nie ma.

Jolanta Sendur – tereny [projektowanego użytku ekologicznego] które są przeznaczone w MPZP pod ZP - wpłynęły do nas wnioski ZZM co do wykupu tych terenów [działek prywatnych] i my te wnioski zaopiniowaliśmy pozytywnie.

Agnieszka Mędek – robiliśmy waloryzację [przyrodniczą] Zielonego Pierścienia Podgórze. Z naszych obserwacji wynika, że do stawów wprowadzono głównie inwazyjny gatunek karasia. Ryby są zagrożeniem dla płazów i powinny być usuwane.

Mariusz Waszkiewicz – tak, ale w zapisach jest uwzględnione usuwanie gatunków inwazyjnych, a tu jest mowa o amatorskim wędkarstwie.

Agnieszka Mędek podkreśliła jeszcze konieczność ochrony muraw napiaskowych i łąk w obrębie Słonej Wody. Zaproponowała wykorzystanie waloryzacji przyrodniczej Zielonego Pierścienia Podgórze.

Na posiedzeniu Rady Pożytku Publicznego w sprawie użytku Słona Woda w dniu 13.02 - KDO ds. Środowiska będzie reprezentował Mariusz Waszkiewicz i on wyraził na to zgodę.

Ad. 5. Wolne wnioski. Sprawy bieżące.

1) Plan miejscowy dla wybranych obszarów przyrodniczych miasta Krakowa – etap D.

Alicja Żeńczykowska – nie mam wiedzy na ten temat, dzisiaj będą omawiane zmiany, trzeba się z nimi zapoznać, czy coś nie zostało usunięte, licząc że nikt nie zauważy.

Mariusz Waszkiewicz – sąd administracyjny uchylił część zapisów planu etap A, więc właściciele mogą występować z wnioskami o ustalenie WZ, w chwili obecnej już wpłynęły takie wnioski m.in. na budowę blokowisk przy stawie przy ul. Podedworze oraz przy ul. Św. Jacka. Musimy przyjąć etap D w drodze uchwały pilnie.

KDO ds. Środowiska przygotuje stosowny projekt uchwały w tej sprawie.

Adnotacja: „W dniu 25 stycznia 2023 r. Rada Miasta Krakowa podjęła uchwałę Nr CIV/2825/23 w sprawie zmiany uchwały Nr LV/1124/16 w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru "DLA WYBRANYCH OBSZARÓW PRZYRODNICZYCH MIASTA KRAKOWA" - wydzielono etap D.

Nie ma więc podstaw do podejmowania przez KDO uchwały w tej sprawie”.

1) Sprawa obecności dzików na Klinach.

Małgorzata Mucha przedstawiła ponownie sprawę problemu dzików na Klinach, proponując interwencję w sprawie przywrócenia odłowów i relokacji dzików oraz wdrożenia kastracji warchlaków (samców). Mieszkańcy nie zgadzają się na odstrzał dzików. Ze względu na ASF wprowadzono Rozporządzenie wykonawcze KE z 2021 roku, zabraniające przesiedlania dzików. M. Mucha zaproponowała przeznaczenie środków finansowych na sterylizację dzików i edukację mieszkańców (jak reagować w spotkaniu z dzikiem, aby nie spuszczać psów luzem itp.). KDO powinno przygotować uchwałę do Prezydenta o oszacowanie i rozważenie kastracji dzików oraz do Inspekcji Weterynaryjnej zwracając uwagę na pkt. 7 Rozporządzenia KE, które mówi, że w zwalczaniu ASF

powinno być zastosowane podejście oparte na regionalizacji (regiony zagrożone są kwalifikowane jako 1,2,3, a Kraków nie jest żadnym z tych regionów). W załączniku nr 1 Rozporządzenia KE jest informacja, które regiony w poszczególnych krajach są objęte restrykcjami. Kraków nie jest takim regionem. Sprawę przedyskutowano i uzgodniono, że M. Mucha przygotowuje projekt takich uchwał lub pism.

Protokołowała:

Joanna D. Wójcik

Sekretarz Komisji Dialogu Obywatelskiego ds. Środowiska